Prikryl, Ondrej
Starecek z Hane

PG
5038
P7558

ONDŘEJ PŘIKRYL

STAŘEČEK Z HANÉ

LADATEL J. F. BUČEK, KNIHKUPEC V PROSTĚJOVĚ.

STAŘEČEK Z HANÉ

ONDŘEJ PŘIKRYL:

STAŘEČEK Z HANÉ

HANÁCKY PĚSNIČKE

1922

Nakladatel J. F. Buček, knihkupec v Prostějově

LIBRARY
FEB 20 1974
UNIVERSITY OF TORONTO

PG
5038
P75 S8

MUDR. JAROSLAVOVI MATHONOVI,
řediteloví všeob. veřéné nemocnice
v Prostijově.

V lestopádo své šedesátke jako dobrymo přitelovi dal sem Vám techto pár řádku zapsat do grontovni knihe.

V Prostijově, na podzem 1922.

MUDR. ONDŘEJ PŘIKRYL.

JENOM . . .

Nerád řikám, co mě těši,
ani co mě tiži —
so jak vrba, co se tofky
v zátočeně zhliži.

Za slonečka, za měsička
kópá v ni svy tine,
ale mlči tajak svaté
o cest, o dědine.

Rebářka se nad ňó směje,
hrom se na ni ženi,
vichor rozvitři ji kuro
z koša do kořeni,

pijavica se k ni krči,
balšámek ji voni,
skokan na ňo vekřekoje,
veža zvonkem zvoni,

zeleňá se, opadává —
a zvi břeh a hrózek,
hde tém trpi a hde radosf
de ji do halózek?

Jenom dež z ni — ach, to ščesti! —
na piščelko řežó,
véskne ňó a zpovidá se
před hrózkem e vežó . . .

TO JE ČAS...

Sečeš ryž a co nevidět
olámeš e mak,
fókne z hor a babi leto
zatahne tě na přeleto
strmisko e slak.

Z nebe skřevánek se ztrati,
neviš, hde a jak,
a než dondeš za plot trni,
jinovatka ostřibrni
srce ai zrak.

To je čas, hde ke své doše
sedneš o kamen,
zpomeneš ji, co hde vama
šelo doma, za homnama,
hde ste plele len,

povite si, co doh, slonka
měl svět vašéch dob,
a jak donde vám e slovo,
okážeš ji ke krchovo,
hde bodeš mět hrob.

Pak se ji opráši kožoch,
rožne hromička,
abe, rozenda se spolem,
svitila nad tvojém polem
bilá vězdička...

V SRCO...

V každym srco stoji
z jara do stara
kvitkovaná trohla
lebo harmara.

Tam se zamekajó
ščesti barvinke
e čém v srco, v doše
hořkle trpinke.

Nehde je to vlásek,
inde obrázek,
zkrvácená šabla,
svitek otázek,

vonica jak rokáv,
myrte věneček,
švabachová řádka
teskněch sloveček,

střásna povijano,
tófar, ozdoba,
do mhle, do zášerka
zašlá podoba —

buhvi co tam všecko
leži v kótečko
a má hromičke plač,
láske mašlečko!

A jak srce hlidá
plode ževota!
Nedá zhlidnót ani
zbylka klenota.

Leda dež de s došó
cestó minola,
otevře im zámek
dávna ferola,

prohlidnó si spolem,
co je po roce,
a zas vězdička im
sviti do noce.

A což, omřa srce?
Hledé do jara,
neotevře se tě
trohla, harmara —

srce, chestaja se
ke krchovo, pryč,
zahodilo od nich
do neznáma klič . . .

ZÁPISE

Zápise — tech do véměne
miváš na koše
po papirkách, po knižečkách
ai na doše.

Na papirkách slovko, řádka,
nápad, poznámke,
letopočet, zvolávnik jak
frček ze slámke.

V knižkách popis, povidáni,
co a hde a jak,
všedni krok e most ze srca
až tam do oblak.

Léstkoja v nich, zašosti tě
větřák zašléch dob,
vrzne skřevánek, promlovi
zapadené hrob,

ale jejich řeč jož neni
tá, co indová —
zvon má nakřaplé a je v ni
brstva prachová.

Převidiš, hdes' okrel zrno
do slov, slz a plev,
hde si srce otajilo
rano a hde zpěv,

přecitiš, co belo psany
meze řádkama,
hde bel zvolávnik prosékem
a hde hrozbama,

a chca prožet zas, cos' napsal,
slonko mět, ne noc,
k papirkom e knižkám hledáš
vesvětlévek moc.

Te psal's do doše a jenom
jeji doplněk
o zápisu muže rožit
slonka óplněk ...

SÁM...

Chodils' desitke let světem
s přátelu a známéch květem,
v cezich chomáčo,
tiskl's roke te e oni,
sedale ste o jabloni
ai na pcháčo,
čtle z tvéch oči, čela, spánku
za hromu e za červánku,
šle ste k slonko, tmám,
bele tvoji a te jejich
a bel's tajak na galejich
sám, ach, sám, tak sám!

Čtle a nihdá, třeba chtěle,
nedočtle na tvojem čele
hlóbke mešlenek,
na oračko, do tvéch seti
střipávale prach a smeti
ze svéch koženek
a hdo věděl, máš-le v doše
teplo lebo sniho koše,
v okně sklo a rám?
S nepochopem doše žňama
e v pruvodo s fakolama
šil's, ach, sám, tak sám...

Dostal's ružo? Jedno če vic?
Hlidal's rád a bez tesklevic
přadlen legátek?
Měřel's na povijan ženě,
hladil's v chebzó, v jeteleně
brado děvčátek?
Smich a přisahe a slebe
šťestim společnyho nebe
vedle k hobičkám
a te pokaždy — e pře nich! —
bel's jak odmitnoté ženich
sám, ach, sám, tak sám.

Nedohlidl's, jak v té chvile
srca se hde zapěnile,
čém se iskřel zrak,
láske belo vic než mako
a viš, že než k tvymo slako
mířel jeji hak?
Deť e v tvyho srca kótko
visel klič na zlatym prótko
k tajném komurkám!
Kriv se nezmichá jak voda
a bez teho v lásce — škoda! —
bel's, ach, sám, tak sám.

A se světem bok po boko
nezesténite se v kroko
brázdó, cestó snah,
od jara až k zémni době
dete spolem a ne v sobě
za tvuj, jeho prah —
dvoji kolaj ruzno leži,
třeba vedli sebe běži
k jednem dálebám.
Dvoji kolaj — dvoji ževot,
ať má delši, kračí převod,
tož deš, pudeš sám!...

MHLA

Mhla je a já po klekáni
čto si přitelovo psáni:

„Viš, co řikal's o méch očich?
Že mně jedó hake mike
a na zemské kárke točich
neondó im zákolnike
a že iskró, ostrozrakem
v pracho neminó se s makem.
A já take podli teho
hleděl sem e za střižeho
jak za známa plachetko
a tém sem si, tobě, iném
omotával rozmarynem
polének e rezedko
a ze zmat e od rozcesti
okazoval mezirko
do hnizd ohniváka ščesti,
keré dobrem, pravdó svató
otvirá siň kobirko.
(O lásce nemlovim — za tó
každé iráč migne pató
a má slepot mázdyrko!)
Zdálo se, že před sebe
vidim cil e o nebe.

Bévalo — včel ztrácim, bracho,
kolaj ai s makem v pracho!
So tě — ve mhle jak já maké! —
daleko — e krátkozraké.
Divny?

Hleďa za sebe,
vidim jasny dálebe,
kolibko svó, kviti věnce,
soturek, ploh, ryž e žence,
modry nebe, křeščál sniho
a na nezměřenó siho
cest a chodničku se toči
do vidlece mojéch oči.
A dež před sebe zrak opno,
div o pato nezakopno,
jak dohlidno na krátko!
A te drahe, keréma sem
prošil jarnim, letnim časem.
hneď só pryč jak po drátko
a než mhla a prázné venek
váli se mně o panenek ...

Ceste nemužó se v očich
končet jak blod na klokočich
a dó dál, tož přede mně
a tam v selnico se spoja,
vedó až do ščesti roja
bezpečně a vitězně.

Hde je tá? Sa krátkozraké,
nevizo ji do čabraké
a dež nasadim si bryle,
misto na daleky mile
vidim — nečti techto slov! —
névéš vedli na krchov . . .

Divná vada, těžká vada,
nezbavi ji žádná rada.
Šak já, sokol ostrozrako,
nesmim zajit jak těr v sako
a tož meslim si to tak:
konec otoči mně zrak,
ze dňa bode noc, deň z noce
a já ze své vule, moce
za sebe vic nedohlidno,
jasně před sebe, ne bidno,
zadivám se na dňa próho
a ovizo bez rozcesti
rovnó kolaj pravde, ščesti,
keró hledám jož tak dlóho . . .“

Mhle je vic a v popelo
jejim ai noc se ztráci.
V té e tvoja, přitelo,
naděja tě dokrváci
a na konec ževota?
Tajak v lásce —: slepota . . .

JEL SEM...

Jel sem vlakem do dálebe
a tá k němo hnala hráze,
telegrafni slópe, sráze,
skrojek modrónkyho nebe,
pola e střech čepice
a odtamtáď, co má horo,
roztřipala po obzoro
mračno jak pul voznice.
K vule mně — to všecko hnalo
vitat mě a do podvalo
ceste házet jaro, lásko,
pivoňke, moc toránka
a do hrod, pod osti klásko
teply hnizdo skřevánka.

Zjevit se? Ne, chvila skromna
smékla mnó za oken homna —
šak co naproti mně frnči,
dočká mě e doma v trnči!...

Jel sem zpátke — podzemek
dupal jož svuj odzemek —
a jak krabatělo čelo:
co prv k nám, zas od nás jelo!

Doma slabá vésložka —
pcháči, strmisk stonožka
a od trnči do obzora
vršela se mračen hora...

STROM

Co nám do cest bilo bóřek,
lejáku a hroma!
A já bel sem o křikopke
parazólem stroma.

Skočele ste pod ňé, nesnáz
hnala se mo v košo
a ve mivale ste v socho
halene a došo.

Strom promokl do halózek,
do posledni niti —
ale potom! Ešče dnes mně
do babich let sviti:

ze socha ste přecházele
všelejakém blatem
a on, očeščené dyščem,
bléskal se jak zlatem.

Na vršek mo vletěl čižek
a za mračen přival
hleděl do slonka a ešče
na cesto vám zpival...

OSEŘELÉM DĚŤOM

Svět vám nérač vehl, ať šil
jak páv ať jak onorád,
co já sem vás mival rád,
v seročenco, na potkaněch
jak obnože ruži planéch
hladival vás tolekrát.

Obnož — náději prot. Na ten
stoléstke sem ščepoval
a jak něma kvetl val,
svět — oh, farizeus! — vama
chlobil se jak zázrakama
a div že vás nechoval.

Přil sem mo to — měl sem k žebřó
věčich gréfin opěro:
v srco tepla oběro
a to, že sem pro matičke
vaše dodal na teskničke
ruži plnó zástěro . . .

VĚMĚNIKU POČET

Nevim, hdo ste a co chcete
o praho mé véměne,
ale sednite a pite
se mnó pravdo bez pěne!

Vedat počet z mozolene,
zrna, ploźnéch koleček?
Z hrod, co rozklókl sem v rolách,
muhl be bet kopeček.

Z brázd, co sem ich naveoral
na všelekym óhoro,
muhle beste doho tahnót
až za Kosiř obzoro.

Zrno — zdravy! — rosival sem
e ze srca rosivek — —
kolek nitek z nich mně visi
na stařečko šedivek!

A co klásku, snopu, kop z nich
vemetalo! Bez čisel —
naši mladi neměle be
na ně róblu, obřisel!

A mozolu?... V srco? V doše?
Čelem? Dlaňó schromenó?
Te vám spočto — toli je ich! —
až za pár let pod hlenó...

BOHATÉ

To mám bohactvi! A všecko
v tisicách sem rozpučel.
Hlavo dědině a z krvi
každymo, hdo kapko chtěl,

práco rolám a ploh sele
óhorom a oračkám,
ze srca sem okrajoval
na kordolke Hanáčkám.

Veselosť přebrala chasa,
stařenka my zpominke
a z ohlavo náději sem
vepletl e řeminke.

Mladi sósedi si chetle
furije mé oprátko
a jak vizo, márně bodo
od nich čekat oplátko.

Sen ožévá gront a s ňém e
starosti méch stoh e žleb.
A co v trohle? Órok slabot
skovávám si na pohřeb ...

POHÁDKA

Chcete pohádko? Tož, střapci,
poticho jak v noce brabci!

„Svět se tenkrát take točel,
ale odevšáď z ňé čočel
malote a nicot péř.
V óctě bele meši ďóre,
pidimoži z mandragóre,
ai ve dně letopéř
lital návsim, do okenic
a vic kókole než pšenic
rustlo všade na rolách.
Led bel pomenši a sele
neměl na blod, na plevele
a tož klekánica, ďách
vládle o vrb, v stodolách.
Až ten, o kerym vám řikám,
zafal jejich tmám a pikám.

Nebel princem ani králem,
ale tento člověk, keré
nesténil se době šeré
dvócólovém linijálem —
bel jak topol, kola oka
svitile mo do šeroka
tajak slonečnice miska
a měl vule, srca, doše
na dva ohrabečny koše
a kriv ze žel dobrotiska.

Ten vedobel na slonečko
— jak, to nihdá neřekl —
světla, sele, ohňa bečko
a tém razel nové věk.
Popna ploţné přetekl,
na hlóbš ai óhor oral
a hneď v brázdách zvonil toral,
potpoliš a skřevánek
odzpěvoval kókole.
Na pověre, na pšišere
házel ohňa plápole,
hledička masť na čemere,
až led rustl z mališku
kalenicám do višku.
A on s láskó, bez ónave
svitil mo e na otave . . .

Huř, jak došil na dno bečke
a led chtěl rust z návsi, rol
nad komine, nad topol.
Má mo rozdat e zbetečke
ohňa, sele, co mo klele
v srco, v doše, v krvi, těle?
Dá-le ich, odzvoni sobě
a ten konec? Ve tmě, v hrobě!...

Rozhodna, že e te rozdá,
dal si pod márnice krov
věči trohlo na krchov —
v té se mo o světě dozdá,
jak mo slonka mizga, sela
vezáři se z krvi, těla!...

Šak div! Kosiřem se natna,
neomiral, ani z chvatna
nepadal do hoblovaček,
jenom na zvéško se menšel
a co led bel tajak baček,
škvrkal se a schl a tenšel.
A co srca vic a doše
okrajoval, v drobné troše,
v hrstečce se krčel v sini,
hde je chladno, hde zeď tini.

A dež přešil konec konca,
bel jož jenom jak tin zvonca
a ostatke jeho v trohle
zhlavec hoblovaček prohle
miň než skřitek z mandragóre —
málo pro červe a ščóre!

A svět, kerymo tak svitil?
Ztráte ani nepocitil,
spiš bel rád, že přes mrtvolo
drozi muhle po topolo...

Za čas tma se hnala, mráz —
jak proti nim vršet hráz?
Zas než ňém! Je z něho dule
prášek, snáď e kosti pule
a v tech istě zbela trocha
ohňa, světla, sele, docha!

A tož na krchov a kopat!

Do koblhónu a lopat
iskre sršele a teplo,
záře valele se z hlene
jak z poklado věčné cene.
A div oko neosleplo,
otevřa hrob, trohle věko —
zázrak až na věke věko!
Nebelo tam práška, kosti,
ale v celé velekosti
ležel neboščék jak ževé
a dvě slonka zářele mo
do podmrači e na zemo —
ze srca a hlave sevé . . .“

Ticho, jak dež seje mak —
vim, jak došlo na zázrak!

„Všecko, co hde rozdal světo,
vepravja svó óloho,
proletělo obloho
a v slonečnim, vězdnym květo
očešča se, okópja se,
vrátilo se — svaty čase! —
k jeho tělo do hrobo
a on v pravó podobo
z okrájeněch, škvrklých kol
verustl zas na topol . . ,“

A te slonečka a záře?
Lefké véklad pro rechtáře:

„Ohně slonka v srco, v hlavě
— tam měl jejich ohniska —
všednot, nicot strmiska
vepálele pronikavě
a z hranice jeho obrod
vehranila sela dobrot
nesmrtedlna až tum —
pravde, láske rádijum . . .“

PĚSNIČKA

Všecko se mně zóvěřelo,
co sem mival rád
a nač bel bech přisáhával
stokrát, tisickrát.

Všecko na mě zapomnělo,
svět e vězdičke,
jenom te ne, chodobinko
mojé pěsničke.

A te stačiš. Jak tě na květ
déchne veronka,
letime s ňó nad kopřeve,
nad svět, do slonka . . .

ZBRAŇ

Hněv mnó take zadrkotal,
ale chvilečko.
Po té ste mě muhle krájet
jak vosk, hnilečko.

Nemival sem nenávisti
na smrť, na ževot,
spiš tahónek trpkosti mně
velizával z bot.

Kopec cheb sem omlóvával
— hdo z nás nemá tin? —
a než provaz, rač sem hledal
nerozome vin.

Nedovedl sem se mstivat
okem za oko,
ale zbraň sem ve dně v noce
mival po boko:

v bitce moža s možem práva,
pravde sekero,
na obrano lepové květ,
mlat e rozvero

a na zákeřnike vic než
furo kameni —
čelo do zvéške a na něm
opovrženi...

PRAVDA

Pravda — kokrhánek, co ňém
kohót zbózi slonko.
Skoči na vežo a zvoni
na itřni a do rol honi
aleloja zvonko,

vrzne se čvrčkem e mlénem,
šómá z ozvěn, lesa,
kloče v srcich a jak ftáci
ve větrech se hdese ztráci,
pěsniček máj nesa.

Pravda — iskra bléskavice
za kvičerka, noce.
Osvětli tmo v ledské doše,
lampo svatojánské moše,
blodem zatřepoce,

bléskne měsičkem a vězde
střibrni a česti
a v ocaso vlasatice
hrozi lžám a klekánice
plaši na rozcesti.

Pravda — kapka bilé rose
v trávě, na chodobce.
Než tě napadne, že v ni je,
slonko jo jak páro pije
přes dole a kopce.

Pak jak jeho slza kapne
do mračen a na nich
leti kole světa světu,
omévá prach z jejich květu
večernich e ranich,

hromem v dyščo spadne do hrod,
do lep, do šišvoři
a ve strožkách, kolajama
steče v řikách, záplavama
do bezedněch moři.

A te, senko bledé,
hledé si jo, hledé!...

STROHA

V letech, co v nich srce, doša
je jak ževá sopka
a hde vitři ploh e ruža,
cep e otav kopka,

ptával sem se, co je ščesti
a hde jeho doha,
a sám sem si zavde řekl:
bet jak naša stroha!

Teče tichóčko a slonko
po vodě ji skáče,
měsiček ji ostřibrni
břeh e ikrňáče,

v nebesách vrb, palaši má
s dědinama spoje
a čas bez konca ji vodó
ževot omlazoje.

A dnes, hleďa od té strohe,
vidim: ani ona
ve svym ticho cely ščesti
nemá o náhona.

Žóžele a sedlen má jož
do pul zátočene
a od jejich mur pomužó
leda divočene:

vichore — ach, jak ňó mlele
na skákavy kola!
Hrom — ach, jak z ni třepal došo
od vrcho e zdola!

Povodeň — ach, na té jela,
valela jak řika!
Škrute — ach, jak na jaře ich
hnala do rebnika!

Pře nich každá kapka jeji
pěnila se seló
a jak až do nebe střékla
vlnó rozletěló,

bila do překážek, řměla
do tme, do střižehe
a o mléna div nestrhla
stav a vlasni břehe!

Divočene, hruze bóřek —
těžky, tvrdy chvile,
ale bahno, žabi vlas e
rake odplavile!

Po nich vězde a menářka
muhla na vantroke
vekópat si v česté vodě
nohe ai roke...

Srce, došo, přezněme si,
co z nás každé citi:
chceme-le bet strohó, chťéme
ai vlnobiti...

MÁM!

Ležim v peřenách a nemoc
mračí se mně z oči.
Co je mhle a co z ni šklibu
do méch trnu čoči!...

„Bóral's — šerhovně zeď padla,
návsim volno leti.
Tobě pře tem praskl ščit a
dodnes nemá kreti!...

Stavěl's — co je hnizd a tepléch,
má ho ai kava!
Te máš přémrazek, až boli
srce ai hlava...

Sázel's — co je zahrad, kviti
do kolečka kola!
A te postatinó vidiš
lopán o topola...

Oral's óhore — co obil
a jak hosto kliči!
A tvá ryž je řidká, plná
macošek a mliči...

Hojil's rane, zastavil's, ach,
slz a krvi žbánke
a dnes červ a bolesť hrá tě
na klič, na varhánke!

Všecko dal's a máš? Nás, než nás,
ideš do střižehe..."
Ležim,... tmi se,... tiž a tiž je,
huř a bez vépřehe.

Vrzle dveře — slonečko mně
vhodilo svuj dokát.
Šklib a mhla se trati, v srco
slešim šoškat, ťokat:

‚Máš a vic než dal's — máš
slonečko své Hané!'...
Citim, jak be na trn sedl
strnad rozpivané...

Ležim v peřenách a nemoc
nemračí se z oči —
počim do ruži a je ich
vic než do nároči...

NARCESKE

V oknech nemocnice
hromiček só bleske...
„Ne, to jarni slonko
déchlo na narceske."

A co bledéch doši
kolevá nich lice!...
„Kvitka odhánijó
smrti klekánice,

jejich balzám ai
rane nožem hoji
a dež kerá doša
na rozcesťó stoji,

hrstečko ich před ňo
klade bilá roka
a ževota kaštan
bez bolesti poká..."

Milosrdny sestre,
pod okno mě zvete
a na mojem stolko
narcesku hrsť kvete!...

NOC BOLESTI

Nekonečná, bóřlevá noc,
divá, divoká —
deň sem, deň, ať rarachova
kvočna nekvoká!

Do spánku mně žele bijó
kladiv hromama —
přestat! Lebo kovadlena
praskne ranama!...

Praskla a ozemboch kladiv
ščipe lebeňo.
Ďóra do hlave jak vrata —
veskoč, plameňo!

Verazel a s kovadlenó
rozbil — pro ščesti? —
mozek a s ňém přetopené
kotel bolesti...

Dni se, kvočna dokvokaja,
leti do pekla
hláset, že zas rarachovi
doša otekla...

Zas sem ideš, neodbeto,
a máš sebó skřipec?
Poď, tož poď — na hruzo mok
tvrdnička mám do pul trok,
ten tě strhne tipec!

Jak se známe! Od kolibke
po krchovni vrátka
šle sme návsim, dálebó
spolem a ne za sebó
jak dvě společňátka.

Šak ne v lásce — v protivenstvjó.
Z jara o ružeček
opchla's trnem do palca,
v babskym litě bogdalca
kósala's jak skřeček,

v sena, ve žňa až do kosti
zajela tvá kosa
a za šera, vězdiček
žižlavino hobiček
chladila tvá rosa.

A co jedovatin k doše
střékla mně tvá zmija!
Ve dněch ščesti, skřevánku
bila's mně e do spánku
jak zlá haladrija

a co noci hlavo, srce
kličele tvi šoti!
E dež sem bel z ocele,
kapla's aspoň na žele
hořčen zeměžloti!

Bela's jak vál, jak nuž, pořiz,
nesla's nedoloho
a já přeci za čase,
ida s tebó za pase,
srazel sem tě noho.

Po tem, zatna zobe, člaňke,
šla's než v mojem tino,
čóhaja, hde be's a jak
skočela jak vlkodlak
na mó hrachovino.

Poď! So mocha, ale e tak
vehrám proti tobě —
pře néhoršim na máre
lehno si a, nezmare,
odosim tě v hrobě.

Z teho stano, ať jak žóžel,
kopřeva, drozd, pára
a pó tobě nezbode
— jak se dobré, osode! —
žédlo pro komára...

DÉCHÁM

Paní Zdence Havránkové

Déchám jak na božim dřevco
poraněná moška
a je mně než věchytek, miň —
hrstečka, než troška.
Ale déchám! . . .

Déchám vic, jak trpělka, dež
vevizla se z lepo,
slešim srce bit a křédlem
nad obratim třepo.
Ach, jak déchám! . . .

Déchám zas a citim ževot,
jak de ržó e prosem.
Bodó žňa, srp véskne, krbik
zvlhne nad pokosem — —
sem s mó kosó! . . .

V HORÁCH

Nemoc zmuhl sem a óchvat
jedo střepat do hor, lesu.
Kré mně cesto žehná ržama,
návratničkem, šómem lep
a z brázd potpoliš se stará,
mám-le sebó pět peněz.
Jedo — s bohem! Neteskněte!...

★

Bévám — grontu tade neni —
v domečko. Má klobók střeche
červené jak mochomura,
v bocich fěrtoch zahrade.
Drdole hor, lelék smrči
švidrajó mně do oken
a o skok niž, za drahó
Romža hrózke kolibá.
Ticho, tichóčko, že slešim
v hnizdách vajička se klot —
nerošte ho! V pohádce so
a v té do hratve se hodi
névéš kos a veverka!...

★

Stal sem před slonkem — náš kohót
těžko za vrchem ho zbózi —
a dech ževice a rose,
šalvije a dymijánko
zve mě tajak na svajbo.
Vrzle varhane — kos chetl
hlas a jož s ňém čižek,
hlochá pěna se strnadem
zpivá o svym rozmaryno.

A včel — na div! Ze slonečka
blésklo kopcem a do rose
napadalo perleček,
střibra, drahéch kaminku
tajak na nevěstin pantlék.
Na zahradě névic v chebzó,
hde má hnizdo pinkavka.
Kole teho sviti rosa
jak zdavkové prstynek . . .

★

Na lóce je mličny kvitko
s hlavičkó jak nové dokát
a tó za slonečkem toči
od véchodo na západ.
V jeho světle, v jeho ohňo
jádrni, do pópjat žene,
dozrá v něm a spat de leda
s jeho sele červánkem.

So toť jak ten dokát kvitka . . .

★

Teplé kvičerek a lese
šera majó plné klén,
na dědině vrže okov,
pod našema klape mlén.

Stárek, od rozpracho bilé,
vešil na hráz k potoko,
lihá do tráve a měři,
jak je nebe vesoko.

Měsic vecházi, je plné,
kolaté jak pecinek
a hrsť pozlátka mo sepe
na tahónke holinek.

Héněch cerka vešla z lesa
na potočni chodniček
a je plná a má oče
tajak z isker, vězdiček.

Stárek vize dva měsičke
— zdá se tak, če blodo pil? —
a je na vážkách, na keré
zahledět se spiš a dyl . . .

★

Parno je, až trhá ceste,
vadne troskavec e rmen —
do lesa, mech pod hlavo,
nad ňo stromu nebesa!

Do dřimot je mně. Les nedá —
v dřino verety má srce
a v něm pismen věnečke.
Mám z nich čist, že roste, kvete
pod feroló srca, miro? ...

Rane sekeró a pád —
zloděj svalel strom a lesem
bolesť projela jak meč ...
V chábi křek — ach, červenka!
Podstrčenec kukačen
holátka ji z hnizda na zem
vehodil — jak plačó! — a sám
zobák otvirá jak pasť ...

A toť na jedlách! Přéževnik —
meli. Glgá cezi mizgo
a do halózek a rosoch
trósi zárod sochárku ...

Rozteskňojo se . . .
Do dřino
vlitl jetel, sjel až k srco
a do něho, do věnečku
zatesal a glvá — vi, že
je v něm červ a lekožhrót? . . .

O cest poká zem a v leso? . . .

★

Na zahrádce skalka,
na ni pidimož,
čepko má jak zvonek
a na zádech koš.

Nese lefko, dal si
roko za ňadra —
v košéko má hnizdo
drobná koňadra.

A jak se ji směje!
Take bech se smil,
debech jak on viděl
toli sladkéch chvil! . . .

★

Na rebniko šáchoři
a v něm jelci, piskoři
škobrcó se pod vodó,
modrá žengla leti k toni
a na břeho jak med voni
čerstvy seno s jahodó.

V zátočeně, o stavo
vode je až nad hlavo,
proškvorec a žabi květ —
tam pré hrnečku só koše
a z tech otopencu doše
ráde be na boži svět.

O stavové mezirke
kola vln a káčirke —
leti doša z hrnečko?
O vrb, senem spěšny kroke —
hastrman jo honi skoke?
Čekáš pomoc, došečko?

Škrk! a — — divné vodni král!
Stárek tam jak zmoklé stál
— indá bel jak z březolke! —
a z vrb héněch cerka jela.
Pomóčená na ni bela
brada a pás kordolke...

★

Popršelo. Ódolenka
hledi hneď jak majolenka
a na každym křeválo
pantle má jak z brčálo.
Véskl mlén — má nové dech! —,
z došku hromotřesk a mech
směje se na levandolo
a na hráze přaslenka
rovná se jak panenka.
Jenom špačci na topolo
vekřekojó, že je zle —
z lesu kóři se!
„Ach, ne —
bodó hobe!“ Romža těši
a mě volaja, se peši,
že má vode po pás. Je ji
véš a tajak od pomeji
kalná leti s rebářkama
dule, k nám. O našéch lok
veleje a od vantrok
mine mostek za homnama —
vzdéchl sem! Z pomněnek vážo
ketečko a do vln házo...

★

Do boři a za šera
potícho jak iščera —
z rána hřébku tam jak sena,
ani jedna kalaběna!

Travine a chvojena
samá rosa, póčena,
o chodnika modrák voni —
prvnim so? Ne — z boři, hde se
svitáni po vrškách třese,
pěsnička jož srcem zvoni:

„Hřébek zbirám pro milyho —
klobók má jak zvon
a od noce na mě mesli
zrovna tajak on!“ . . .

Rane z dvojke, od čekané
ozval se hlas rozvrkané:

„Holobinko, ohni z ceste —
moja milá de
a je červeňóčká, bilá,
pěkňéši než te!“ . . .

Kroke a za héněch cerkó
šostlo kři jak za veverkó
a pak ticho, jenom z dula
hrdlečka o cokr volá . . .

Předběhla mě. Horši věc —
tebe, stárko, meslevec! . . .

★

Nad skalama borovica
skoro do nebe,
sto let hledi na dědino,
za vrch, na žlebe.

Ve vrško je přeražená
— hrom do něho vjel —
a jak z vězdárně má véhled
na svět, na žóžel.

Pro ten véhled na ňo sedá
prastařenka vran —
vize, hde se šeje chuvka
a hde povijan . . .

★

Na vršéčko za obrázkem
rovinka jak voznica,
dlaně rol a na nich neco
rže a mošec, ohnica.

Halde kameni a z tech se
do hrod plazi strožena
a po mezách maři dróžko
dosi pcháč a žaběna.

Kameni jak koňsky hlave,
kláske jak piď skřevánka —
ze dvóch měřec žňa bech zebral
na opálko, do žbánka.

Smotné kót a přeci pěkné —
vidět z něho k nám, ach, k nám!
Moře obil, posád dědin,
řetaz vrb až k stodolám,

masné kóř a vuňa lep a
moškátu de sem, až sem — —
smekám, v srco teplóčko jak
o miliřa nad lesem!...

★

Koňadre jož veletěle,
prázny hnizdo, koš
a dál do fósu se směje
stařék pidimož.

Viděl ščesti kvist e dozrát
tajak barvinek
a to na zemo dá kožoch
tepléch zpominek.

A pak: než na jaře pokne
chebz a rozedka,
jak toť starém pude s košem
mladém za svědka!...

★

Jede vlak a z těžka,
jak be vzdéchal, hoči
a tam od hénovne
šátkem hdose toči.

Meslevecké z okna
odpovidá rokó
a vlak žene, piská
zmoló přehlobokó.

Ozvěna, pak ticho,
na trati šár sazi
a nad hénovno se
věcheť kóřa plazi . . .

★

Belo boži dopoščeni.
Hrom bil hlava nehlava,
vichor zbiral doške, střeche
a les vetrpěl až hruza.
Všade vévratě a zlome,
z hromádek a hranic dřivi
ščipe, klade kamkerá —
ach, to repobleka lesa
zesmotni jak o křiža!
Tak sem minil, ida do ni.

Les měl ešče do drkot,
ale déchal čerstvjéš a
nad raněném srcem dřino
točel se mo mladé sokol.
Mech bel zelenši a z chábi,
z koron jedli jak be na ňé
kapal balzám óleve —
vichor zhodil podstrčenca,
pozorážel snopke meli
a hrom zabil zloděja.

Rozomim tě, bratře leso:
bóřkama a z ran a hruzó
čestime se tajak vězda,
jádrnime tajak sok! . . .

★

Hostá mhla jak móčny sétko
padá na mlén, na korétko
a od koša ve mlénice
pěsnička zve na tesknice:

„Měsiček, co jasně vešil,
bledne tajak slak
a za bořim smotně hledi
na zem, do oblak.

Bily ruže opadale,
mhli se, pomráká —
meslevec měl za klobókem
křédlo loňáka.

Na hénovno hledi vrana
tajak sodička —
škoda opadalých ruži,
škoda měsička!!...

★

Přepadám si jož jak zdéši.
Čadno, stávám s kohótama,
se slipkama chodim spat,
sošim bedrnik a zbirám
navoněnó mářenko,
zhánim koše na baroše,
prorokojo dyšč e hrome
a jak vizo nad vévozem
ledi tahnót těžké hak,
smekna volám „Pomož Pámbu!"
V bořó, smrčó, na pasekách
so jak doma. Vim, hde vrká
holob a jak prskavec
roznáši kolečke meli,
poznám placák podboruvke,
kozára pod šorcem březke
a dnes našil sem e chodnik
ke kropence stodynke.

V té se obrážijó vrške,
haloze a kévó na mě:
„Pokrop se tó ževó vodó,
kerá mladi nás e hore!“
Klekám, nahebám se, pijo,
až só káčirke. A vrške?
Tamte z vode, jak bech ich bel
s hltem vepil. Proto kévle?

Istě chtěle, abe obraz
hor a lesu ve mně žel e
v brázdách, o pecóchu Hané!...

★

Co mě zbodilo? Ach, hdese
kojó koso. Za hospodó
zahrkotal rožeň hrabic,
klapl krbik, za ňém brósek —
sekáči dó na Hanáke!
Zhuro, požehnat im dilo!...

Na vršéček!... Hledim k Hané.
Na rolách se čerňá, hemži
jak rozběhly brablenisko,
blésklo se — ach, z kos a srpu! —
pokládke só na strmisko,...
mandel zvihl se jak holob,...
bělajó se ich jož héna — —
žehnat? Stači to? Že naši

zpominajó: „Muhl aspoň
obřisla nám prostirat!“ ...
Pudo, pojedo! A letim.

V domečko až spráskle roke,
proč tak z náhla. A co óchvat?

„Óchvat neóchvat — só žňa!“ ...

★

Hrkl vlak a odjiždim.
Hore, šómaja, si šoškle:
„Mival než svó Hanó, ale
o nás přešil k ževé vodě,
vepil v ni náš obraz. A hdo
ten má, nosi ho až za hrob — —
přende zas!“ ...
Vlak zatáči se
do skal. Na tech stoji stárek
s hozilkem a čepkó v roce,
hledi k hénovně a les
hoči: „Pil než mrtvó vodo,
zlomil srce — nevráti se!“ ...

MEZKA

Jak je ochalebnó mezka
o rži, o pšenic!
Za ňó tamten svět a zlefkla
tiha kalenic,

misto nich mám o hlav kláske,
pod nohama pcháč
a na nebi leda ózké
mračen kolombáč.

Obilim se honi tin — jak
padá na spánke!...
Drnk! — to v ořešence meďák
ladi varhánke...

Leti veronka, slak zvihl
květu obróčko,...
běži korotva,... včel mrtvo,
ticho, tichóčko...

Zem se netoči — ne, stoji!
Zastavil e čas,
zkóši — v zrnkách prasklo! —, je-le
dosť vezralé klas.

Šostěni — tak sokňó
zvoni děvčečka!
Ide žit a zbózi vuňo
chleba, vdolečka?

Nahébá se ke mně a je
v dobré náladě —
hladi po čele a ostim
šmérá po bradě.

Chetám po ni — ale hde pak
mám se, staré vál!
Větr rozkolibaja ryž,
tó si po mně hrál!...

LETO LANKVAŘI

Leto lankvaří — trhaja
strožen cembále,
orósalo se a jož má
rozver na mále.

Horkosť má e zemnice třes,
šépčim kape kriv,
chřadne o strmisk e otav,
stone z vrb a jiv.

Trati se jak deň, jak z roli
pálke makuvek.
Ide pohřeb? Ne, to teprov
odlet laštuvek.

Ruže dosychajó, hruzo
hnileček má zem
a mhla, babi leto litá
tajak s tremterem...

Leto omirá. Tam o řep
hrob mo kope rél —
na okrožkách rosepe se
na drť, na prachél!

Vezváni. Kré vzdéchl, čepko
smeká ai pcháč.
Já nabirám ze stodynke
vode pro kropáč.

Obrážim se v ni — já? Z otav
letiš, křástelo!
A ten z vode — ne já! — hlasi:
‚Leto omřelo!‘...

ŠKAŘOPINE

Slonko zapadlo a za ňém
z oken, ze dveři
vetráci se deň a jož se
návse kvičeři.

Po zástřeškách, po kolajich
rozvalel se tin
a než o mostka se bělá
hrstka škařopin.

Děti od rána si s něma
hrále buhvi nač
a tó radosť nebele be
dale nevim zač.

Ešče včel se na nich třese
a noc, jak jož znat,
ráda vize biló hračko
o šera svéch zmat...

Zatmělo se, noc je černá
jak hrob podvala,
jak be se slonkem bel zašil
e svět bévala.

Všecko ve tmě, tamto návsi,
kolaj, mostek, tin
a mně se z ni leda bělá
hrstka škařopin...

JARNI

Belo jaro, belo,
dávno je to, dlóho
a ešče dnes vidim
z něho aspoň próho.

Přeletělo návsim,
strohó zapěněnó
a jož se mnó hrálo
v pocko, na honěnó,

v papirové čáce,
na chebzovce koňa
dávalo mně kviti
zdarma, bez fetoňa.

Tahlo na ščit, hde se
křédlel kominiček,
do rol, hde skřevánek
zpival o vajiček,

zapiskalo na klič,
na piščelko z vrbke
a do hre si neslo
řemboláke, drbke.

Slonkem ozlatilo
ai sklopce hurek,
drdol pompelišek
sfóklo na soturek

a do doše leja
ževy stříbro světla,
bralo mračna na roh
videl, na pometla...

Belo a pečetim
— je to slovo pádny! —,
že tak pěkny jak my
nebode jož žádny...

POTKAL SEM...

Potkal sem ho za homnama.
Véskoček bel, ba jak špolec
zachecené na chomolec,
ešče mlič měl za ošama,
ale jaké rozvera!
Sochy vrbe stavěl hračkó
a jak čert bel za frnkačkó,
hebňéši než iščera,
ve stroze bel tajak hrózek,
na topolo o halózek
čétal hnizda vajiček,
nelekl se šterech, pěti,
co ctil, béval — jak o děti —!
řemeň a s ňém tatiček,
a co chtěl, měl na pokoso
ai debe světa oso
trhat měl jak slabikář.

Zasmil se a rozver snář
otevřel mně pávim okem.
Vzal ho na dlaň a frr!, skokem —
„křédla mám a, hleď, jak letim!"
A jož po trávničko, setim
politoval jak tá murka,
střípal roso, hladil klásek,
charbe, doho sedmikrásek
trhaja si do soturka.
„Lité včel te!" a dal zhuro
ná moje rameno muro.

Ale rozlet křédel dolhal —
neletěl sem, ale kolhal
a za kviti o kopřev
lámal sem než babi hněv...

Z vrbe řeža piščelečko,
zašoškal mně za chvilečko:
„Té odpovi dokola,
každinenké fifola!"
Fókl, prstem přejel dirke
a zpěv sepal se jak z mirke:
ozval se kos, hlochy pěne,
meďáci od jetelene,
skřevánek z rol, křástel v lokách,
větr, voda na vantrokách,
zlatohlávek z pópjátek
a od vrát smich děvčátek.
A já po něm, nasaďa jo?
Jak dež mráz de na varhane!
A odpověď? V celym krajo
odkrákorale jo vrane...

Chetil frnkač: „Vidiš slonko?
Teplo má e pro veronko
a je ščesti my, tvy take.
To nám zatahojó mrake!"
A křemelkó nad hlavo
vestřelel na mrákavo.
Mrak se rozpadl a ščesti

svitilo e holé pěsti.
„Novy mračno žene — střel!“ ...
Frnkno, kameň zafičel,
srazel se, dopadl bokem
do chabašči za potokem
a na slonko sedla chmura
čerňéši než čaramura.

Zašklibil se jak ze zlosti
a pak vzdéchl od létosti:
„Zešle sme se — či to radosť? —
pozdě. O hrachovin stara!“ ...

Hdo se?
„Tvuj sen, tvoja mladosť!“
a odběhl k návsi jara...

OTEVŘ!

Zastrč vrata, stařenko má,
hdose chodi venko!...
„Tam, co's ličel na sékorko
— na mě — sladkó skřenko?“

Zaryglovat okno! Čise
roka brnkla o sklo...
„Zaklupal's, já otevřela
a viš, jak to losklo?“

Prasklo v šendelich — snáď fohyk
dělá tam svy zhoke...
„Vešle tatiček — jak měřel's
podkuvkama skoke!“

Zavrzal prah, slešim noho
došlapovat boso —
zamkni dveře! Neni to tá,
co má dlóhó koso?...

„A co dež to naša mladosť
na hratvo de v šeře?“...
Skoč a otevř, děvčečko má,
vrata, okno, dveře!

DEŇ

Zbodil sem se — venko hdose
pod mó okenicó
třepe slonečnicó!
Alebo to letopéři
kópajó se v nočni rose?

Sésna ďórkó — ach, te senko!
Zhášel vězdám svičke,
krájel na krajičke
pecen tme a odi obinke
noce házel na slaměnko.

Ze slonečnic, došku zmate
střipal sen a spánek
a o dveř a bránek
seném vidlama nabral
nočnich tinu věchtě, late.

Pak ich pálel na slonečko,
kery, stana právě,
zahořelo v trávě.
Bel to Deň. Tož otevřa mo
pozval sem ho na česnečko...

NOC

Otevřeném oknem noc mně
do staveni hópla.
Prohlidla si lavke, kóte
e co do nich zapadlo,
a jak bela — sakrlóte! —
najednó si stópla
před rozbity zrcadlo.

Krčela se, křédlela se
tajak kvočna v košo,
zhližeja se jak před bálem,
vestópla e na špičke
a pak s nadrchmaném šálem
— nelžo, na mó došo! —
chtěla do mé sekničke.

Z praho ešče vrátila se
srovnat žudr kšece
a vězdičke tajak z krede
sepat na chodnik svéch člap —
zpomněla si — ženská! —, hde de:
so jož na řičece,
ale přeci jenom chlap!...

MĚSIČEK

Měsiček de po dědině
a jak rozverně!
Svico tajak oje rožal
ve své locerně
a hde chodi, sviti,
jak be hledal o vrb, v tině,
ve vratech e na komině
svatojánsky kviti.

Nasesoje do dveř, hde se
klojó hobičke,
mrká do hnizd, só-le doma
brabci, pěničke,
a v chalópskym cépko
ponocnymu střibro třese
na nos, na roh, na partese
jak v martinskó sépko.

Do fáre vjel okenicó,
zaskočel e k nám
a po mně se zháni, pidi —
so to, senko, sám
a jak čekám na tě!
Chtěl bech zvědět, co svó svicó
zhlidl's ve tmě, pod čepicó,
v izbách, na agátě.

Posvitil si na hodine,
na rafiček čas,

trhl sebó, až v locerně
začadil se jas —
jož je po pulnoce?
Tak se zpozdil z čertovine?
Honem dál!... A než pět mine,
z dědine se moce...

DROHÉM KVĚTEM...

Ani se mně nepodobá,
že bech tak moc stařel —
ešče včerá kos a slavik
se mnó hospodařel!

Vezpěvoval sem si po nich
o hnizdách a rose
a dnes na pivoňko, ružo
z dálke zasmějo se.

Srce bije mně jak zvonek
a na itřni volá,
ryž mám, hde ste počétale,
že je skala holá.

Slonko nosim v krvi, v želách,
s měsičkem si šoškám,
ať se divim magám lebo
svatojánském moškám,

jak hrom do mračen si véskno
tam, hde dosť vás ňohni,
a jak leti babi leto,
odmitám ho: „Ohni!“

A co jarnich snu se honi
pod mém slaměňákem!
Řekl bech, že ešče néso
v zeló čabalákem...

„A co zplesnivělá hlava?“ ...
Dobře nevizete —
to tak muj strom, bělaja se,
drohém květem kvete ...

SRCE

Tvoja dlaň, tvá hlava
neni jenom tvó,
e svět má k nim právo
pro svuj ževot, slávo,
práco odvěkó.

Povinosť tvá svatá
dat mo ich a rád
a pro věku ščesti
vsadit na rozcesti
aspoň jeden sád.

Srce to je cely
tvy, ne světovo,
máš ho pod komendó,
ať mo ruže přendó
lebo olovo.

Mužeš si ho nechat,
krájet kemo chceš,
zkrvácíš ho lebo
na něm, ochalebo,
drohy kolibeš.

Zachovaja z něho
kósek pro sebe,
máš hde složet hlavo
a od bolehlavo
ohnót do nebe.

Dáš-le e ten světo
na kříž, na včelnik,
přestal's bet. A se-le,
dótná ve tvym těle
leda popelnik...

FTÁCI!

Štěsti — plotnik. V trňó
hrá na skovanó.
Pohoniš ho a máš
rano za ranó...

Láska — o háječka
plachá kukačka.
Odkuká a v hájko
samá vzdéchačka.

Ftáci! Ohonijó
srce do něma,
viš to a se rád, že
mužeš za něma...

NÁVSE

Legátek ven, meze vrata —
tak!... To se to sedi!
Slonko o svačen a návsi
jak z talířka hledi,
kévó střeche
a tof na ořeche
dočaple si brabci hnědi.

Třiskot — o chalópek hdose
obsekává kolék.
Od škole si vzdéchle hosle
a hde stoji holék,
skáčó děti
a jak kery leti,
z gatěk blombelá mo colék.

Vešil panáček a děti
lóbajó mo roko.
Chasnik vevádi valacha
plavit na potoko,
od žudra sem
de jak s kanafasem,
děvče, ruža na rozpoko.

Brabci zhuro a mně take
je jak do poskoko,
chetám, so-le oholené,

na spánkách e v oko
zahořojo,
burnus popravojo — —
proč tak slonko hřeje z boko?...

CESTA

(K padesátce MUDra Ferd. Karafiáta).

Cesta. Vešla z tenka, z dědin
kolibke a chuvke
a šla dlážkó měst a za ňó
o rži, o čečuvke.

Měla čaganke e tvrdnik,
ščerko na hranole,
trhla pod kříž o krchova,
do plev o stodole,

o křikop ji kvetle strome,
hrále gromle kosa,
svitilo ji slonko, vězde,
chladil snih e rosa,

drkotal ňó vuz e hrome,
vezváněle kavke
a má dodnes v šépči ruže,
hnizda pro pinkavke.

Došla kopca. Na rozvodi
obliži se trocho —
jak ji málo znat! Jak biló
nitko na kožocho.

A jak svět ji střípá ovoc
z hrošek, dorancleji!
Nechává než jeřabine —
kapke krvi jeji...

Hledi před sebe. Tam šero,
mhle só plny hore,
bogdalec a babi leto
kévá na rozvore — —

z kopca, dál a dál! Na západ
tichá ózlabina —
tam jož o čečovin nezrá
ani jeřabina!...

JE TO SMOTNY, ALE JE TO...

Je to smotny, ale je to —
zema jož je tade
o hlave e brade
a že belo jaro, leto,
poznáváš než po obrázko,
za keré dal's sedmikrásko,
přenda ze zahrade.

Sniho po pás, ledovica
v oknech, na krošpánko
ai kole spánko
a že kvetla slonečnica,
viš, jak si ňó topiš, šepla,
že be bez ni tvyho tepla
belo na kahánko.

Mrzne. O kamen spi babka
a te, seďa o ni,
věřiš po jabloni
a že na ni zrále jabka,
viš, jak babka v polospaňó
bere křéžalko a maňó
jásnama jo honi...

MRZNE

Mrzne, že až střihne. Snih jak
naškrobená šatka,
mhla se váli a hde chetne,
roste jinovatka.

Ido do ni. Čepica hneď
je jak hnizdo peři,
nádoča — obróčke bryly,
až se v očich šeři.

Dech mně zmrzá a na fósa
střechéle mně věši —
zástřešek ich nemivává
delši ani těžši.

Kožoch na každičkym chlópko
stonči se jak morka.
Všade, jenom nad srcem ne —
tam je jak pec horka!

Do té mhla, mráz svoje šklibe
neženó tak skoke —
spiš si nad ňó ohřivajó
zazibly svy roke...

SPAT!

Venko tma, že ani měsic
nevi si s ňó rade,
a tam o zahrade
jakbe pod voznicó stála
fura špat —
pudo spat.

Hlásné začal odpiskávat
svoje desatero,
o vrb — na mó věro! —
maga roztočela pekla
kolovrat —
pudo spat.

V izbě teskno, do trnoži
červotoč se vrce
a mně boli srce,
jak be noc ho dneska měla
křižovat —
pudo spat.

Hodine se zastavile,
ťohyk v okně séká,
svička o stoléka
zaprskla a dokonává —
co je zmat!
Bodo spat?...

LESTOPAD

Po nebi se vevalojó
mračen vědyrka,
ze stromu se sepe lésti
e bez větyrka
a od rebnika se klade
na rola e na zahrade
mlhot vatyrka.

Kavoň — kolomaznik! — spichá
z veže na hora.
Ztratil pirko a to padá,
spadlo do dvora
a jož zdá se, že se horem,
nad návsim e za obzorem
kloje zámora.

Kaplo z vědyrek a lésti
šosti pod nohó,
cose jak dež holy strome
vzdéchlo oblohó
a mhle, o nádvrati mokna,
klačijó se do dveř, okna
jedna za drohó.

Zenkot koblhónu, lopat
sráží střiženo —
kopó hrob a chomáč léstí
lice do něho?
A já? Baraničko bera,
ido se ptat dyšča, šera:
hde a pro keho?...

ZA ŇÉM!

Jak jož na tě babi
leto dolehlo!
Hledival's jak ostříž
a máš vlči mhlo.

Litával's jak žengla,
v trňó mochárek —
dneska opackoješ
o tin, sochárek.

Sele mival's némiň
za pět, za deset —
včel e lepačka tě
ohne vaz a řbet.

V srco nosel's tepla
na chlebovó pec
a jož na tě klupe
zeme kostlevec.

Miřival's až k nebi
a co máš? Než zem
a se rád, že dá tě
kótek s trávnikem.

Světla mival's plné
dvur e zahrado —
márně, márně za ně
hledáš náhrado!

Vrzle vrátka — k horám
de tvy slonečko.
Co se narozmýšliš?
Za ním, stařečko!...

LEFKO — TĚŽKO

Lefko řekneš: „Pcháči!“
ale huř ho plet
a než se ho mužeš splet,
kolek onde let,
ešle vubec na ně stači
náprstek tvéch špet.

Lefko řekneš: „Ščesti!“
ale oč je tiž
na patra svizt jeho ryž!
Nehde o ni zviš,
až ve zmole, na rozcesti
nalomiš si kříž.

Těžko řikáš: „Hrobe!“
a oč k němo snáž!
Stači chetit chebné hráš
a jož trohlo máš
a svy všecko — sebe! —, Jobe,
černé zemi dáš.

Tam tě pcháči ani
nalomené kříž
nenandó. A ščesti ryž?
Tam je jeji řiš
a te, zakleté princ, na ni
jak v pohádce spiš...

STAŘEČEK A DOŠA.

Stařeček měle svuj rozom
o ževotě doše:
přeřkle jo nejenom leďom,
ale — aspoň v troše —

všecinkymo, co má srce
e co roste, kvete,
ba e vězdičkám a rolám,
co ich máš hde, světe.

Jaká je, se neptávale
včele ani klaso,
představja si jo podlivá
oka, barve, hlaso,

ani, má-le věčny jaro
lebo take stáři —
to im řekl mráz e rosa,
babi leto záři.

Věřele, že ohne smrti
tajak na obrati,
ale na to nepřešle, jak,
hde se před ňó ztrati.

To ich bolelo a névic,
dež im terpentykl
hodin prozradil, že se ňém
koseska tin vlikl.

Andylek, co stál im v hlavách,
šoškl na pul k sobě:
ovizó, co chtěle, jenom
oče zavřit obě!

Zavřele ich. Lefké zámraz
přeletěl im v čele
a jak, co je s keró došó,
ve tmách oviděle:

Nad pivoňkó bledá cerka.
Spiš než otrhla jo,
doša květo stočela se
na škraň, kacabajo
a hneď děvče červeňalo
do rozpalo.

Zrno ochetlo se v brázdě
a zem déchla na ně,
až se došečka v něm zvihla
a natrhla v raně
šopko a na ryž jak střela
vekličela.

Sekáč zajel kosó do rže.
Doša roli vehla
až do brázde na chóm charbe
a než e tá lehla,
brnkla jak skřevánči stronka
až do slonka.

Hrom bil do vrbe. Než padla,
větr vichořevé
vzal ji s práchnem měkó došo
a o strohe křevé
zafrčel s ňó do pomněnek
vodnich ženek...

Stařeček se oščořele
a dosť spokojeně...
Vrzle dveře a čód svičke
razel od kocheně —

hromička? A nač? Chce anděl
okázat im take,
jak poleti s jejich došó
k nebi, nad oblake?

Tá má snáď tém světlem projit,
abe bela čestá,
če snáď, be viděle jasnéš,
hromička se chestá?

Prohlidle a sfókle světlo,
švihna jak bič nové:
„S mojó došó počkat! Tó si
skovám pro indové!"...

ČAS

Jaro, láska, ščesti
só to jenom chvilko —
čas má na ně v kapce
nabrôšenó pilko.

Jedeš s němа, slonko
o vás nevepřihá,
svět se zdá bet nebem —
a čas pilko zvihá.

A dež mesliš, že ste
až na báni veže,
stópne pod ňo a jak
řeže tak jo řeže.

Brániš ich, do srca
klenot jejich bereš —
leti báň a srce
rozbije až hereš!

Jedeš sám — ach, co je
ževot bez přépřeže! —
a čas, závistlevec,
ai na tem řeže ....

ŠEDESÁTKA

Na rozcesťó divné domek
tajak z hrachovine,
doške bily, podrovnávka —
věchef plesnivine.

Bidné domek, smotné domek
bez zahrádke, dvorka,
v okně fohyk a na náspách
okapaná morka.

Nádvrati tak tak že drži,
ve vazbě jož hrká,
na prohrblé kalenice
holob nezavrká,

šaluvke dveř vedrobeny,
same late vrátka
a popisni čislo jeho
hlási: „Šedesátka!"

Névic ledi se mo vehne
a hdo do ňé stópe,
málo mesli na vrtike,
na cembál a rópe —

na ohnisko dohasiná
oheň makovice,
ze zdi chladno, drkote mo
lezó do čepice.

A dál v izbě sebó trhne —
zrcadel jak v krámko
a co bel, jak šil a co je,
vidi z jejich rámko.

Zrcadla só pokřeveny,
ledahde e praskle
a tož ževot pomišeně
láme se im na skle.

Proto ceste křižojó se
iném než prv směrem —
tenkrát ňém it, co červánku
měl be dnešnim šerem!

Co se zdávalo tak rovny,
všelejak je křevy,
co odhodil, po čem šlapal,
jak je pěkny, ževy —

ach, jak dnes, tak tenkrát vidět,
kolek ruži, ščesti
muhlo mo e za ňadrama,
rozkvist bez bolesti!

A co je? Ať chodil spiš jak
poloslepé grajda,
dnes je bez bělma a vize,
že je jak tá chajda . . .

Vzdéchne si jak o már a skla
zandó, zamhlijó se
a do srca jak be kaplo
podvečerni rose.

V krovech zapraská a kóř se
vali ze sopócha —
hdo je slabé doše, zavře
oče, neposlóchá,

stiskne srce a o kamen
čeká tajak ovca,
až na něho spadne střecha,
kachle o kamnovca.

Ináč pótnik selné doše:
z kožocha si střepe
pápeni e třiske krova,
zrcadlovy střepe,

zvihne žbán, co do ňé schránil
ževó vodo práci
a s tó pevno vende z vrátek,
v srco nekrváci —

skřisel se ňó a de dál jak
róbl do obřisla
pod zástřešek vedléšiho
popisniho čisla . . .

GURÁŠ

Plač je stará baba,
guráš uďam, chlap —
hdo be, vraza na překážko,
chodil pod okap!

Pod tém, pravda, změkne
zatvrdlena hrod,
ale blatem krok e selo
vezóvá tě z bot.

Guráš přeskakoje
plot e křikopo,
přerazi přes kalenico,
spare podkopo

a za slonkem, ščestim
za vězd, světu stoh
ai k magnétové hoře
lice jak fták Noh.

Má plač slonko? Muže
ružama kvist vrap?
A tož k magnétové hoře
a ne pod okap! . . .

STAŘEČEK

Stařeček jak boži dřevec,
seďa návse na praho,
z paměti své sedlačene
vebirale ovsaho.

A té belo! Od pohunka
křevila im prste, ploh,
za-pacholka sekla s něma
mozolu a modřen stoh.

Do lopatek hospodáře
zajela e o stola
a co teprov nanesle ji
kopáč, rél a stodola!

Klačivala vic než mura,
za vedňa e v pulnoce —
ešče dneska, zpomena ji,
zema něma drkoce!

Bela všade a jak piják
držela se jejich pat --
je-le ževot rájem, tož z ňé
veháněl ich jeji had.

Kolekrát jo, bija se s ňó,
proklele až do pekel —
čert ich namigal, že pro ňo
krvácele z toli žel!

Ovsaha — hoferská dřena,
tvrdéch robot nátažka!
Bela, je, šak o nich ji jož
došil kvas e zásmažka.

Z véměne si na ňo leda
otrčojó podpatek,
ofókna si roke, pate
vetahnó trn z lopatek

a dež be im zafokala
do dveř lebo na vrátka,
za nic pro ňo nésó doma
ani jejich hromádka!

Vickrát nechetnó ji pleve,
ai debe prosela —
o nich je jož až do smrti
svaté pokuj, neděla . . .

Zahrncoval vuz a — jejda! —
jož je pulkó v křikopce.
Forman — mlaďoch — nevi, co včel,
a div nad ňém nehopce.

Koně divočijó, kola
zapadajó vic a vic — —
stařék skočele a chetle
za lókotě o klanic.

„Podrž koně . . . trhni . . . napni . . .
tak a včelky pomalo!“ . . .
Vejety — — a v božim dřevco
jak v šendelich praskalo . . .

LÁSKO!

Lásce, pravé lásce
o nás je tak málo!
Miň, než održi se
rose na špichálo.

Kapečka! Tó větr,
otoča se o ni,
zetřepe a srcim
omiráčkem zvoni.

A květ láske svaté
k vlasti, ke svojeně
včelky je než tinem
v neorané hleně.

Ide noc a tma se
roji na obrati,
tin se menši, až se
na plevele trati.

Lásko, bela's Hané
Ječminkem a ščestim —
bez tebe sme boži
mokó nad rozcestim! . . .

PRÁCO!

Práco, královničko Hané,
kolek sel a moce
dodal nám tvuj devaternik
do hloboké noce!

Co dlaň, v každé koblhóne,
kladivo a kleče,
co hlav, toli blesku, hromu
na robote, leče

a co srci, toli láske
pro otcovsky meze
a květ naše svaté lepe
do škol, pro paveze.

Tebó óhor za óhorem
mizel v kopách obil,
vrčel kolovrat a v trohlách
věna stonásobil,

tebó stavěle nám vežo
kniha, cep a dláto,
tebó šle sme za itřenkó
ai po palcáto

a na tvojem lipskym šátko,
o tvé koperdeke
mužeme stát tajak skala
až na věku věke.

Královničko, chcó tě zajat!
Mráz ich vede šedé,
déchá peklem, déchá smrťó —
nedé se im, nedé!

Švihni jarnim bičem a jeď
do svéch měst a dědin,
veveď skřevánke, odežeň
černy vrane z předin,

zatrob do lesu a šachet,
do kopcu e rovin
a sme magnétovó horó
a ne o hrachovin!

Báňa naše veže trči
po bradleska Tater —
tebó vezvihneme jo až
do slonečnich pater . . .

K POSLEDNIMO SÓDO

Nad hlavama světa, z nebe
ozvala se strašná tróba
a co belo a co želo,
zvala k poslednimo sódo.
Stařeček se zvihle z hrobo,
zetřepale prach a hleno,
spočétale svoje kosti
a jak bele, bez burnusa,
baraničke, bez holinek
z krchova se žébrovale.
Z vrbe, co je o křikope,
olomile podpiračko
a tož na sód! . . .
Hodně zvolna —
Haná tahla ich jak magnét
a z dědine, rol e lok
šoškalo im cose: „Nechoď!"
Neni to zly znameni? . . .

Dostana se na hraničke,
kómale, hde a jak zabrat,
abe dostale se brzo
před sócovskó stoleco.
„Tajak drozi!" nadřekle si
a obližele se po nich.

Ale nihde človička.
Viděle než světly próhe,
jak dež slonko pije vodo,
a pak, protřa oče, zhlidle

od Kosiřa po Kopeček,
od Předine až po Hostén
dohe roztodivnéch barvé.
Vedlivá nich take jedna
zamegotala jak pantla
a jak se ji chetle, bele
levónké jak mhla, jak pára
a jož tahlo ich to k nebi.
Aha! Dohe — ceste k sódo! . . .

Ale vétah tajak be měl
nehde kola na osmek —
hul, co dule pomáhala
k vrcho, z dohe tahla k zemi.
Zhodit jo? Ne, hdovi k čemo
bode dobró a pak v nebi
bodó pod ňó tajak doma . . .

Na pul cestě omrkle se
po ostatnich dohách a jak
vehrklo z nich: „Jejdanenke!"
Ze zvéške viděle pravy:
světly próhe bele dlóhy
ruženečke nekřtěňátek,
bily dohe — maly děti,
v barvách sedmikráske hnale
lipsky šátke děvčat, žen,
po slonečnicovéch žloti
klačele se Hanáci,
pivoňkovéma se nesle

Moravčici, Zábečváci
a po schodkách z aksamitek
v černéch pláščich Blaťáci.
Všade ledo tajak mošek,
ale ticho, žádné rebent,
až mrazelo v lopatkách.

Za to véš začale trile!
Modry nebe zesmotnělo
tajak nahál po Došečkách,
fijalové drak jak ztekloň
lital oblohó a zhášel
posvěte a knotke vězd,
měsic plesnivěl, po mračnách
misto dyšča bela kriv
a do teho archanděl
mečem křesal blesk na blesk.
A co dule? Haná bledla
a břeh Romže vetrácel se
jak vlákynko póčene.
„Neovizem-le se, s bohem!"
vzdéchle stréček a šle véš.

Třiskl hrom, ... zář, ... záplave —
obr vlasatica frčel
tajak z pekla obloda,
rozbijel bečece planét
a do svyho ocasa ich
smětal tajak pápeni.
Zhltna večernico, měsic,

hnal se na stařečka — jak ich
srazi, veškvaři za něma
dohe Hanáku a z lipských
šátku střásna nezbode
a je tamten led, co béval
mizgó a Ječminkem světa!

„To ne!“, sékle stařeček
a jak okál vlasatice
přeletěl im do rane,
čáchle do ňé holó z vrbe.
Obr zakodrcal, praskl
a než rozpřihle se k nové
raně, rosepal se tajak
zpráchnivělé pařizek
a ruj ohniváku slitl
na zem a hde dopadl,
valele se slópe isker,
věchtě, stohe pl'ameňu.
Névic v Hané.
Stařeček: Zle,
přezle bode — Haná hoři!
Sósedi pryč, o holéku
rozeschly só střekače —
vehoŕa, hde poděje se
led, co ho tof zachránile,
a hde bode orat, sict?
A co, chetne-le se o nich,
o stařečka, trohla, křižek — —
„Hanáci, dom! Bránit, haset!“

A sód nechaja bet sódem,
zeskočele s podpiračkó
a jak veplašené srnec
zamětale zpátke k Hané . . .

DOZPIVANÁ

Hanáčeno sladká,
než se rozendeme,
přepijo tě o hrod
neorané zeme.

Světo ne — ten chtival,
trhal vic, než dával
a jak baran o mě
rožke otrkával,

ale te, my děvče,
malovany srce,
sladivala's jeho
polének e ždrce.

Našle sme se, viš, tam
v přástke, o břetena
a jož rozmaryn nám
rustl po ramena.

Vetáčele sme se
v hode ai v polo
a náš hromotřesk se
zvihal nad stodolo.

Stávale sme spolem
o komurke světa
a slizovy ruže
kvetle cely leta.

Roko v roce šle sme
pcháčem, krvjó bitek
a ran, obvazku sme
předržele svitek.

Ai pře tech bel sem
na krajičko nebe,
maja bobonářkó,
zázračevá, tebe.

A tak bode ai
s mojó dozpivanó —
neslz! . . . e skřevánek
mosi v jeji hranó!

Dozpivávaja, tě
šoškno ze své hrode:
„E bez potpoliša
pěsnička žni bode!“

Za jedneho deset,
po nich mandel, kopo —
pěsničkářu mužeš
mět až po křikopo!

Kveť v nich, zvoň a noť svó
zpivanó e hranó
a nemivé, věčná,
nihdá dozpivanó!

Na to přepijim tě
svojém hosim vinem
e tem, co tě po mně
pudó rozmarynem . . .

SLOVNÍČEK A VYSVĚTLENÍ
méně známých hanáckých slov, obratů atd.

Aksamitka — vydrovka

Bečece — bečky, sudy
bela's — byla jsi
bévám — bydlím
bobonářka — bohynářka, zaklínačka nemocí
bogdalec — ocún
bóral's — boural jsi
brablenisko — mraveniště
březolka — barvivo kraslic
burnus — dlouhý zimní kabát

Colék — cedilko

Čabalák — hastroš
čadnót — opalovati se slunečními paprsky
čaganka — čekanka
čáchle — udeřili vší silou
čečuvka — čočka
čepkó — čapkou
člaňke — články, klouby
člap — šlépějí
čočet — číhati

Ďách — ďábel
dáleba — dálka
de — jde
debech — kdybych
devaternik — podběl; hojí prý devatero nemocí

dež — když
dorancleje — durance
ďórkó — dírkou
dočaple — nasedli na bobek
dosi — dusí
drbke — dětská hra v „drábky“
dyl — déle
dyšč — déšť

Ešle — jestli

Ferola — odznak výkonné moci ostatkového práva chasy
fetoň — troník
fósa — vousy
frček — díl stébla od součku k součku. Ze stébel zeleného obilí dělají si děti „féfarke“, jimiž frkají.

Glgá — hltavě pije
glvá — klove
grajda — ženská s nepěknou, klátivou chůzí
gréfine — spojovací hole žebřin
gromle — primitivní kovová brnkačka dětská

Haladrija — zlá ženská
hake mike — křižem krážem, semo tamo
halde — hromady
Hanáci...: žloti se žlutými koženkami z okolí Nezamyslic,
Moravčici u řeky Moravy od Věrovan níže k Dubu, Brodku a Citovu,
Zábečváci na levém břehu Bečvy od Přerova k Zářičí, Chropini a Skašticím,
Blatáci po říčce Blatě, u Plumlova, Prostějova a po levém břehu Valové

méně znejna
néné, hénovna — hajný, hájovna
hereš — pansky, nádherně
hlas — nota
hlediček — světlík lékařský čili ambrožka (euphrasia officinalis)
hlene — hlíny
hlochá pěna — pěnice zahradní
hobe — houby
holék — ulík, dřevěná kůlna na návsi; bývalo v ní uloženo hasičské nářadí
hosi vino — voda
hozilek — uzílek
hratva — beseda
hráš — kulička do hry
hromotřesk — netřesk

Chabašči — chrastí, křoví
chábí — křoví
charba — chrpa
chca, chcó — chtěje, chtějí
cheb — chyb
chebz — bez
chebzovka — bezový prut
chám — chumáč
chomolec — síťka na raky na způsob rybářského měchu.

Ide — jde
indové — jindy
iščera — ještěrka

Jásnama — dásněmi

jetel — datel

Káčirke — kruhy na vodě, vyvolané poskokem ploského kamene
kamnovec — železný kotel na teplou vodu, zazděný v kamnech
kavoněm nazývají Hanáci ptáky z rodu havranů: krkavce, vránu, havrana, kavku a někde i straku
keré — který
ketečka — kytička
kévó — kývají
klačijó se — tlačí se
klele — doutnaly, hořely
kličele — skličovali
kloče — tluče
klot se — proklubávati se
kobirek — hospodářiček, šotek
koblhón — krompáč
kokrhánek — zakokrhání
kole, kolevá — okolo
kolombáč — houpačka, houpavá kolébka
kómale — zkoumali
koperdeka — přikrývka na postel
korotva — koroptev
krači — kratší
kré — kraj
krede — křídy
kreti — krytina; úkryt, útulek
krvjó — krví
křemelka — oblázek křemene
křevál — křivě urostlý
kšece — kštice
kři — křoví

kvičerek; kvičeři se — podvečer; šeří se k podvečeru
kvist — kvésti

Lankvaři — (léky vaří) stůně
led, ledi — lid, lidé
legátek — židlička
lekožhrót — lykožrout
lelék — pletenec vlasů
lice — lítá
lopón — lopucha
lucerka — vojtěška

Maga — strašidlo, které chodilo za tmy
maké — makej, hledej
mališek — malý člověk
malota — malichernost, ukohost
maňó — maně
martinská sépka — o sv. Martině „sypalo se" obecním zřízencům, hlásnému, pastýřovi, hotařovi a j.
mázdyrka — mázdra, povlak
meli — jmelí
menářka — mlynářka
mesli — myslí
meši — myší
mezirka — nezastavená mezera mezi dvěma staveními
mezka — meze
migne — fikne, rychle vhodí
mizga — míza
mliči — pryšec (euphorbia)
mličny kvitko — kozí brada luční (tragopogon pratense)
moce se — motá se
mocha — moucha
mochárek — lejsek; chytá mouchy

Nadrchmané — načechraný
nahál — ocún
namigal — navedl
nasesoje — nahlíží zvědavě
návratniček — vratič (tanacetum)
nedoloha — nemoc
nenandó — nenajdou
neondó — neujdou
neovizem le se — neuvidíme-li se
névéš — nejvýše
ňohnit — ňuhňati
not! — notuj!

Obrážijó se — obrážejí se
obřislo — povřislo
očeščené — očistěný
odosim — udusím
ohnót — uhnouti, vyhnouti
ohonijó — uhoní
ochalebné — lichotný
ochetlo se — uchytlo se
óchvat — druh lidové nemoci; také schvácenost, sesláblost po nemoci
okapaná morka — zmoklá krůta s vlhkým nosem
okópja se — okoupav se
omévá — umývá
onde — ujde
onorád — posměšek na „honoráta", lépe oblečeného člověka
opackovat — klopytnouti
opchla's — upíchla jsi, bodla jsi
opno — upnu
osmek — druh vozové brzdy

oščořovat se — usmívati se
ovizó — uvidí
ozemboch — veliká palice, kterou se „o zem bouchá“
ózké — úzký
ožévá — užívá; obdělává, hospodaří

Panáček — kněz
pantlék — ozdoba nevěstiny hlavy s pentlemi, zrcadélky atd.
peši se — pyšní se
pcháč — bodlák
piják — klíšť
placák — obojek, krajkový límec, který se nosil kolem krku
plotnik — střízlík
pocka — míč obyčejný z kravských chlupů a pod.
póčena — pavučina
počim — pučím
pokne — pukne, rozkvete
polének — pelyněk
pomišeně — pomíchaně
pópjat — poupat
postatina — pustina
posvěta — louč
potpoliš — křepelka
prachél — práchno
próhe — prouhy
prskavec — brávník
přaslenka — přeslička
Předina dobrochovská je kopec u Prostějova, prý střed Moravy
přende — přijde
přetekl — železný hák, kterým se hřídel pluhu *zatkne* do

železného kruhu plužných koleček. Čím dál ku předu na zřídeli se *přetýká,* tím hlouběji pluh oře

pudo — půjdu

Rebářka — pták z druhu racků (larus rudibundus)
rebent — hluk, šumot
rél — rýč
Romža — říčka u Prostějova
rópe — roupy
rozvera — veselost, čtveráctví

Řembolák — velký knoflík do hry

Sád — hranečník
sedlena — usazenina
se-le — jsi-li
sele — síly
sen — syn
sepe — sype
seročenec — sirotčinec
sésne — nahlédne
schl — usýchal
sklopec — vykýř půdy
skřísel se — vzkřísil, posílil se
slak — svlačec
slaměnka — ošatka ze slámy
slebe — sliby
so — jsem
sopóch — otvor nad čelesnem, jímž průvan hnal kouř do otevřeného komínu nad ohniskem
spare — spáry, rozrytá, neschůdná část kraje
splet se nečeho — zbaviti se něčeho
spočto — sečtu, spočítám

společňátka — dvojčátka
stano — vstanu
stařeček — starček (senecio)
stolék — stůl
stonči se — dostává stonky, opeřuje se
stroha — strouha
strožena — ostružina
střekač — stříkačka
svizt — svézti
svojena — svoji, z jedné rodiny

Šáchoři — rákosí, palaší
šár — řada, pruh
ščerko — štěrku
ščipe — štípy dřeva
ščit — štít budovy
ščór — štír
šelo — šilo, hrálo, bouřilo
šépči — šípkoví
šeplat — šišlati
šerhovňa — věznice
šil — šel
šišvoři — plevel, zakvítající drobným kvítkem
škařopine — střepiny
šklibe — škleby, úšklebky
škobrcó se — převracejí, prohánějí se
škraň — skráně
škrute — ledové kry
škvrkal se; škvrklé — scvrkal se; scvrklý
šóm; šómá — šumění; šumí
šopka — šupina
šostlo — zašustělo
šoškat — šeptati

šot — slota
špata — špatnost
špichál — pichlavý trn
špolec — pulec
švidrat — šilhati

Tenšel se — stával se tenčím
tesklevice — tesknice
tiha — tíž
tin — stín
toňa — tůně
tot, totky — tady, zde
tremferem — zmateně, bez cíle
trpělka — chocholouš
tum — dóm
tvrdnik — mochna stříbrná (potentilla argentea)

Uďam — silák, obr

Včel, včelky — nyní
vedat — vydati
vedobel — vydobil
věko — víko
vepravja — vypravivši
vépřeha — vypřáhnutí, přetržka,
verazel — vyrazil
verety — vyryté
věříš — hledíš jako výr
véskoček — výrostek
vešil — vyšel
vevalojó se — vyvalují se
vevizle se — vyvázli, vyklouzli
vezóvá — vyzouvá

vezvihneme — vyzvedneme
vitři — jitři
vizo — vidím
vrap — vráska
vrtike — nepokoj, čtveráctví

Zakodrcal — zakolísal
zamegotala — zablýščela se
zámora — jako zamořený, na úmor člověk
záskočnik — úskočník, zákeřník
zbózi — budí
zbylko — kousíček
zdéši — zdejší
zeme — zimy
zémni — zimní
zenkot — cinkot
zeskočele — seskočili
zesmotni — sesmutní
zešle sme se — sešli jsme se
zhok — hluk
zlefkle — stali se lehkým
zmola — výmol
zóvěřelo se — zpronevěřilo se
zvéška — výška

Žaběna — žabinec; ptačinec
žabi květ — voďanka (hydrocharis morsus ranae)
žabi vlas — řasy — confervae — na stojaté vodě
žbánke — džbánky
ždrc — rána
žébrovat se — kolísavě, klátivě jíti, jak chodí „žébro“ fukara.
žédlo — žahadlo

žel — žil
žele — žíly
žengla — vážka vodní
ževica — pryskýřice
žižlavina — rozžhavený předmět, žár
žóžel — jméno souborné, jímž lid hromadně označuje plazy a obojživelníky

OBSAH:

	Stránka
Jenom	7
To je čas	8
V srco	9
Zápise	11
Sám	13
Mhla	16
Jel sem	19
Strom	20
Oseřelém děťom	21
Věměniku počet	22
Bohaté	23
Pohádka	24
Pěsnička	29
Zbraň	30
Pravda	31
Stroha	33
Mám!	36
Narceske	38
Noc bolesti	39
Bolesti	40
Déchám	42
V horách	43
Mezka	58
Leto lankvaři	60
Škařopine	62
Jarni	63
Potkal sem	65
Otevř!	68
Deň	69
Noc	70
Měsiček	71
Drohém květem	73
Srce	75
Ftáci!	77
Návse	78
Cesta	80
Je to smotny, ale je to	81
Mrzne	83
Spat!	84
Lestopád	85
Za ňém!	87
Lefko — těžko	89
Stařeček a doša	90
Čas	93
Šedesátka	94
Guráš	97
Stařeček	98
Lásko!	101
Práco!	102
K poslednimo sódo	104
Dozpivaná	109
Slovníček	113

MUDr. ONDŘEJ PŘIKRYL,

praktický lékař v Prostějově a senátor Národního Shromáždění, narodil se 26. listopadu roku 1862 ve Vejšovicích na Hané.

Jako politický pracovník napsal a vydal studie:

Křížová cesta opravy volebního řádu pro sněm markrabství moravského (1903)
Volební oprava na sněm zemský v moravských smiřovačkách (1904)
Několik črt z posledních 15ti let města Prostějova (1907)

Spisovnou češtinou vydal verše:

Z večera (1912)

Hanáckým nářečím vydal verše:

Hanácky pěsničke (1900)
Novy hanácky pěsničke (1901)
Ešče z Hané (1912)
Padesátka z Hané (1912)
Haná a Romža (1914 jako prémie Mor. Kola spisovatelů)
Chabašči (1915)
Z vojne (1917)
Čase tvrči než ocel (1921)
Zápise krála Ječminka (1921)
Slizovy ruže (1921)
Rozmaryn (1922)
Stařeček z Hané (1922)

Tiskem Frant. Obziny ve Vyškově.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG 5038 P75S8
Prikryl, Ondrej
Starecek z Hane